Tulevaisuus-valmennus

Tulevaisuusvaliokunta 3.6.2022

Sanna Ahvenharju, projektiasiantuntija ja Johanna Ollila, tutkimuspäällikkö
Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto

TURUN YLIOPISTO



Tulevaisuustietoisuus

vaikuttaa siihen, miten tuotamme ja käsittelemme tulevaisuudenkuviamme ja tulevaisuusodotuksiamme

- yksilöllinen ominaisuus

Pedro Lastra, Unsplash

Tulevaisuustietoisuuden viisi ulottuvuutta

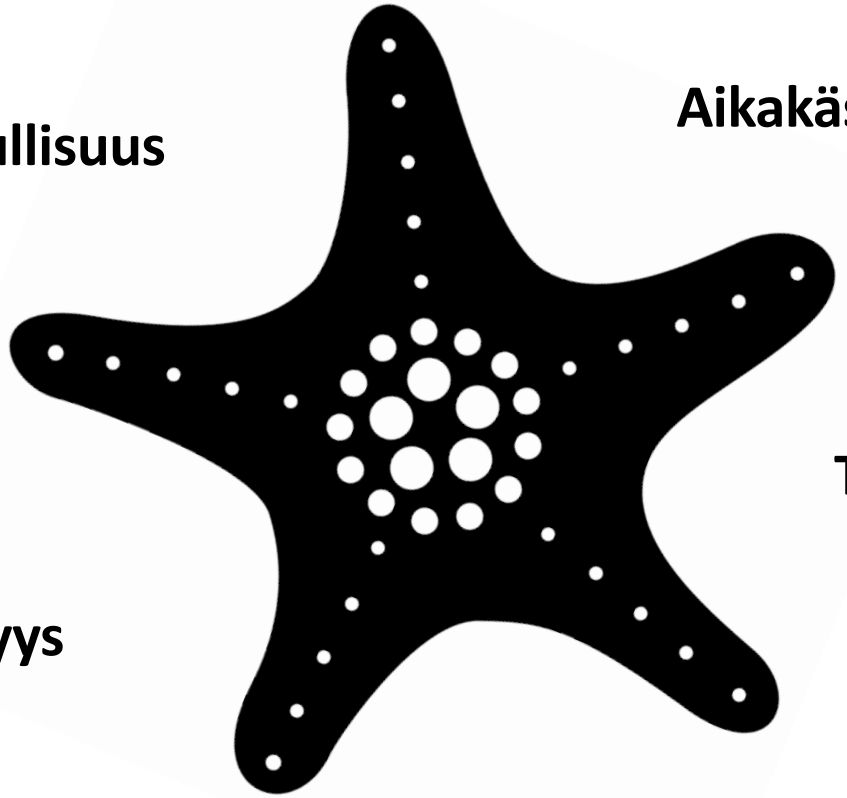

Ahvenharju, Minkkinen & Lalot (2018) The Five Dimensions of Futures Consciousness, Futures.

UNIVERSITY OF TURKU

Aikakäsitys

Aikakäsitys mahdollistaa sen, että ymmärrämme menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden keskinäiset suhteet ja että kykenemme katsomaan “nenäämme pidemmälle”.



- **Tulevaisuuden diskonttaus**
- **Tulevien ongelmien ennakointi vs. ongelmien lykkääminen tulevaisuuteen**
- **Abstrakti ajattelu & luovuus**

Toimijuus

Toimijuus vaikuttaa uskoomme siitä, pystymmekö vaikuttamaan tuleviin tapahtumiin.

- **Ymmärrys mihin ja millä keinoin voi vaikuttaa**
- **Ennalta määrätty vai avoin tulevaisuus**

- **Omat käsitykset vs. todellisuus**
- **Kokemuksista syntyy itseään vahvistava kehä**
- **Optimismi vahvistaa uskoa omaan toimijuuteen**

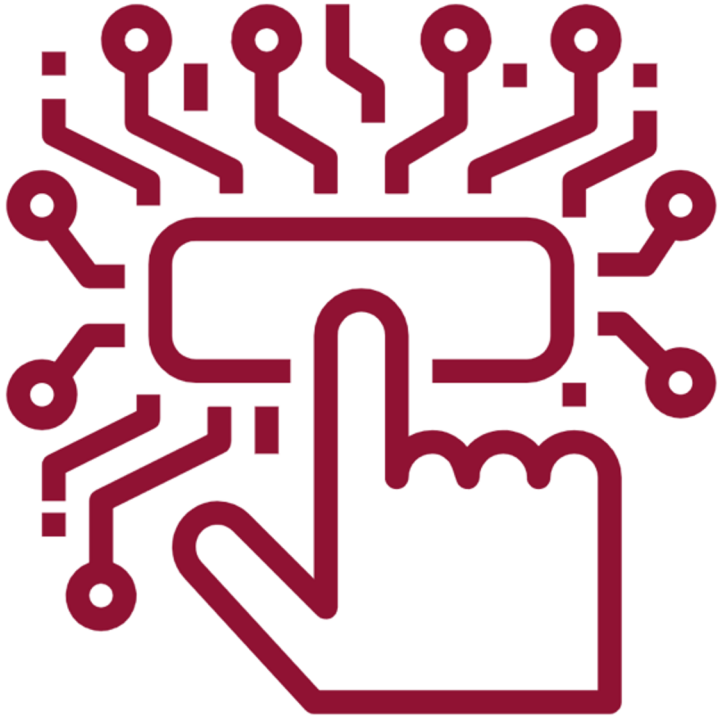

Systeemisyys

Systeemisyys auttaa meitä näkemään luonnon ja ihmisen järjestelmien väliset yhteydet ja päätöstemme monimutkaiset seuraukset.

- **Vaikutusketjujen ja verkostojen ymmärtäminen**
- **Hyvinvoinnin keskinäinen riippuvuus**
- **Ymmärrys luonnosta osana minäkuvaa vs. luonnon toiseus**

“Omilla teoilla on merkitystä“



Vastuullisuus

Vastuu muista saa meidät pyrkimään kohti sellaista maailmaa, joka on parempi meille kaikille, ei vain itsellemme.

- **Ihminen kokee olevansa osa koko maailmaa → Oman toiminnan vaikutukset**
- **Omien intohimojen ja arvojen yhdistyminen**
- **Itsensä ylittäminen toisten eteen**
- **Empatia on luonnollinen kyky, joka kaipaa harjoitusta**



Avoimuus vaihtoehdoille

Avoimuus vaihtoehdoille saa meidät kyseenalaistamaan “viralliset totuudet” ja näkemään muutosten tuomat mahdollisuudet.

- **Tunnistaa mahdollisuuksia ja uusia vaihtoehtoja**
- **Kyky sietää epävarmuutta**
- **Luovuus & kriittisyys: kyky arvioida vaihtoehtoja ja uusia ajatuksia**

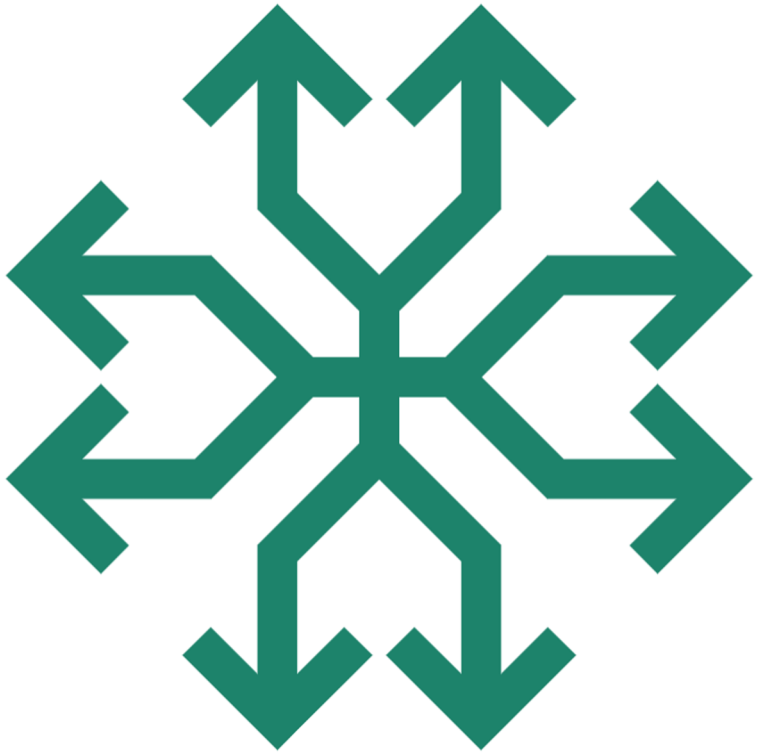

Opittavaa tulevaisuuden käyttäjille – Huomioi erilaisuudet

- Hyödynnä ajatteluharjoituksia, jotta saat itsesi ja muut ulos laatikoista

- Keskustele erilaisen profiilin omaavien ihmisten kanssa ja ota heitä mukaan



TURUN YLIOPISTO

Aikakäsitys



MENTIMETER:
Kuinka pitkälle tulevaisuuteen ajattelet?

- www.menti.com
- koodi: 4967 5755

TURUN YLIOPISTO

Seitsemän sukupolven periaate

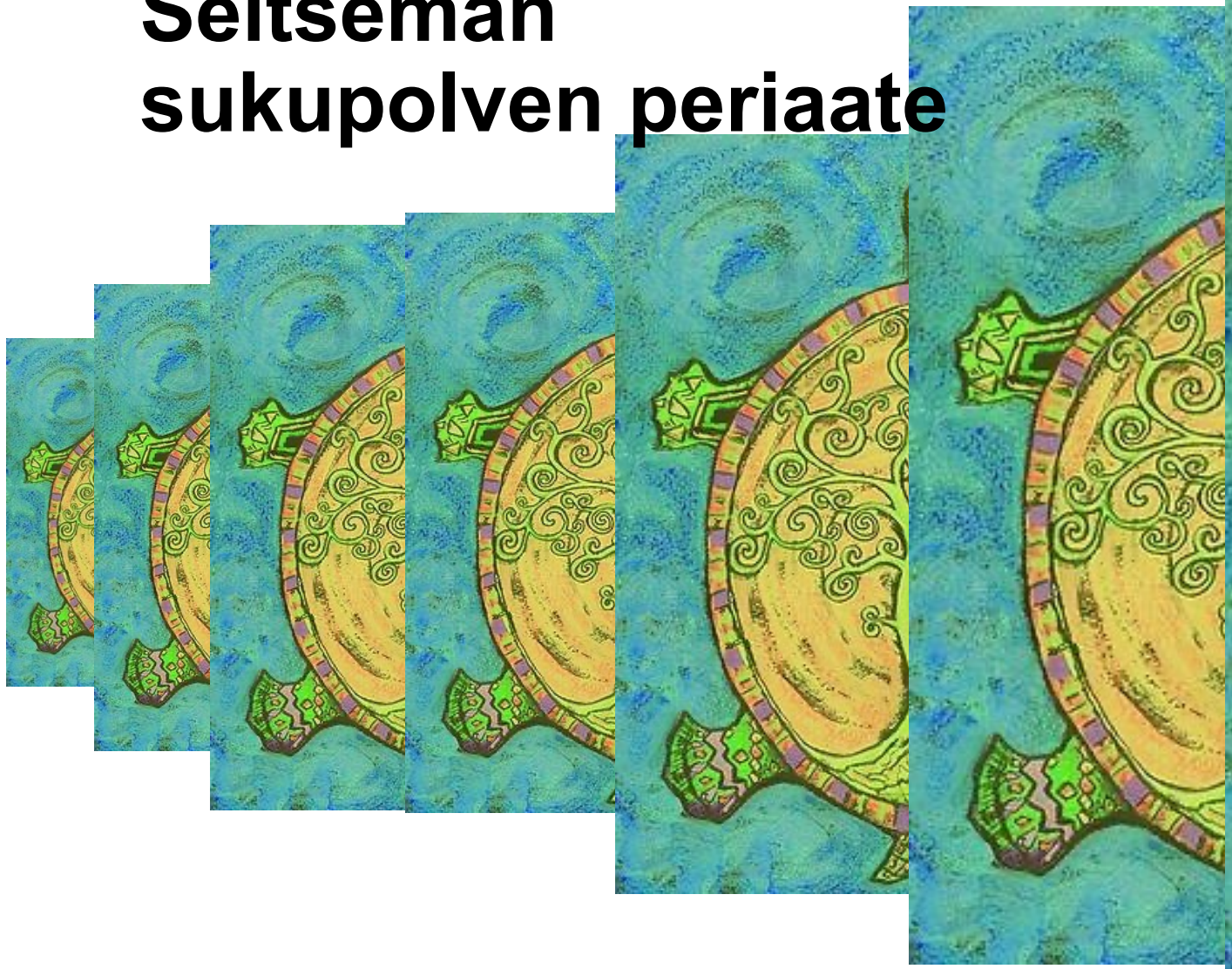



Lisa Raye

SOCIETY

The Cognitive Burden of Poverty

By **Evan Nesterak**

September 2, 2013



Image: Eric Pouhier/Wikimedia Commons

https://behavioralscientist.org/the-cognitive-burden-of-poverty/

TURUN YLIOPISTO

Capasity to aspire – Tavoittelemisen kyky

- Tavoittelemisen kulttuuri kasvattaa “suunnistamisen taitoa”, normikartan, jonka avulla menestykseen edetään
  - Toisilta puuttuu mahdollisuudet saavuttaa tavoitteitaan
  - Tavoittelemisen kulttuurista pääsevät osallissiksi erityisesti varakkaammat yhteiskunnan jäsenet

- Koulutus lisää mahdollisuuksia suunnistamisen taidon kehittymiseen

Appadurai, A., 2004, 'The Capacity to Aspire: Culture and the Terms of Recognition', in Rao, V. and Walton, M., (eds.) Culture and Public Action, Stanford University Press, Palo Alto, California, pp 59-84.



Tulevaisuuden ajattelemisen psykologiaa



- Episodinen tulevaisuusajattelu vähentää tulevaisuuden diskonttausta (Bromberg et al. 2015)

- Vaihtoehtoisten todellisuuksien kuvitteleminen vähentää “olevaisuusvinoumaa” (existence bias, Eidelman et al. 2009)

TURUN YLIOPISTO

Avoimuus vaihtoehdoille

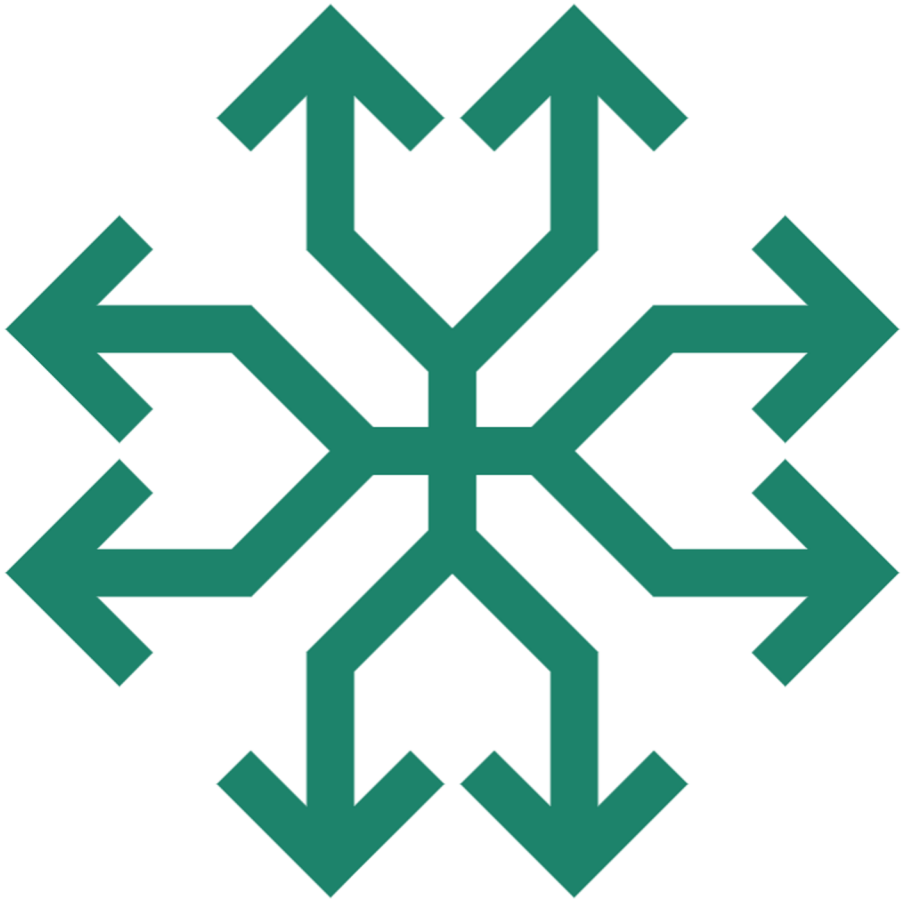

Tulevaisuuskartio

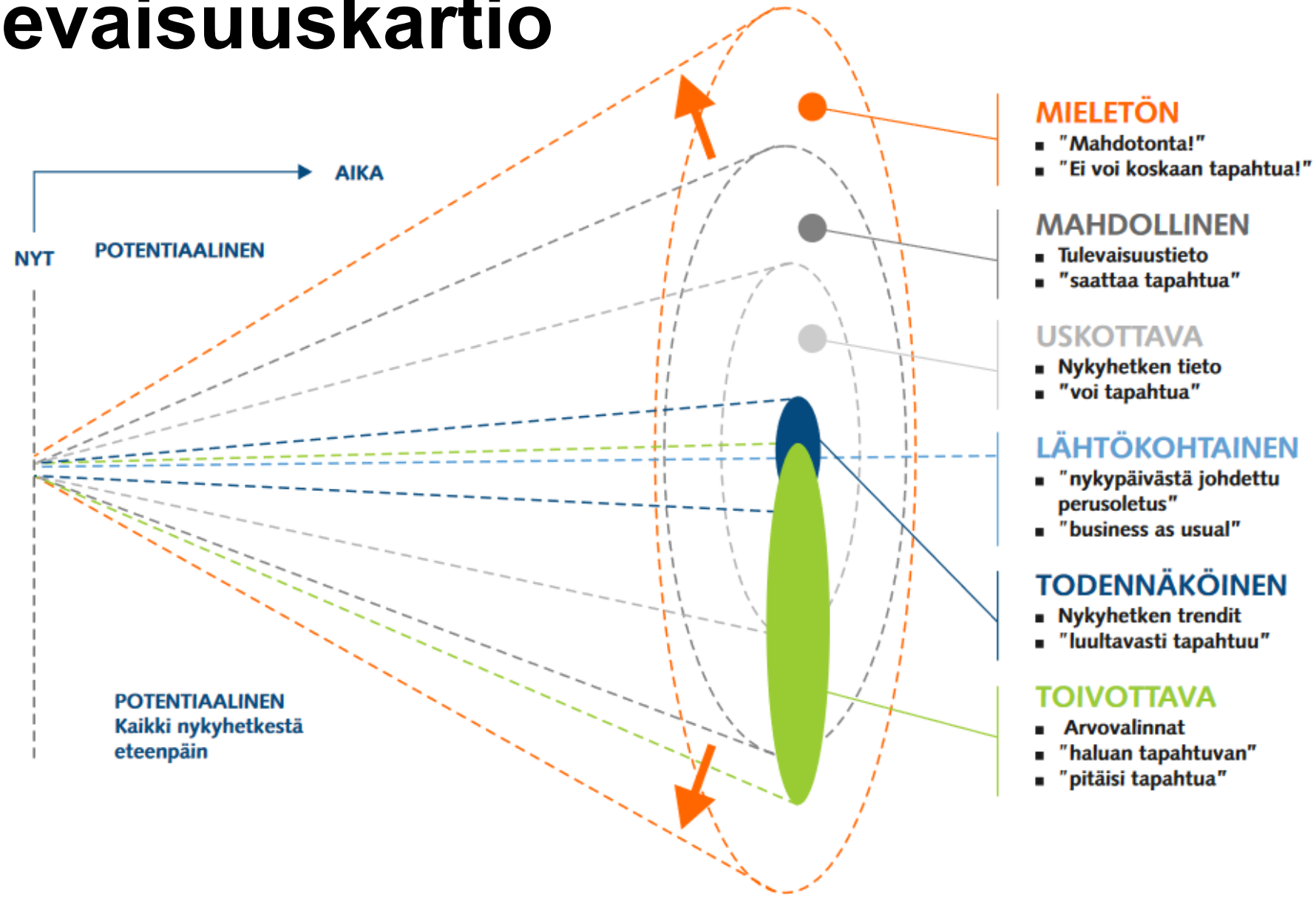

UNIVERSITY OF TURKU

Pohdi hetken ja kirjaa itsellesi ylös

1. Mikä asia tai mitkä asiat ovat yllättäneet sinut?

2. Mikä nyt epävarmalta vaikuttava asia voisi toteutuessaan mullistaa oletuksemme tulevaisuudesta?

Voit miettiä vastaustasi esimerkiksi omaan elämääsi, johonkin toimialaan tai ilmiöön/tapahtumaan (esim. Suomen turvallisuus, ilmastonmuutos) liittyen

5-7 min.

UNIVERSITY OF TURKU

Tulevaisuus yllättää aina

- Berliinin muurin murtuminen > Neuvostoliiton hajoaminen
- 9/11 ja terrorismin vastainen sota
- Internetin nopea kehitys 2000-luvulla
- Talouskriisi 2008
- Fukushiman ydinonnettomuus 2011
- Donald Trumpin ehdokkuus ja vaalivoitto 2016
- Pandemia 2019
- Venäjän hyökkäys Ukrainaan 2022



Maailma päälaellaan?

- Tulevaisuus yllättää aina!
- Luova ja joustava ajattelu vahvistaa vastustuskykyämme

- Entä jos… - vaihtoehtojen pohdinta
- Luovuus, kekseliäisyys, kriittisyys



Epävarmuuden hyväksyminen

- Onko tulevaisuuden epävarmuus uhka vai mahdollisuus?
- Etsitkö tietoa ja pyritkö osallistumaan ratkaisujen löytämiseen?
- Hyväksytkö sen, että yksinkertaista ratkaisua ei välttämättä löydy?
- *Huono kyky sietää epävarmuutta voi johtaa nopeisiin ratkaisuihin liian vähään tietoon perustuen*



Photo by Josh Mills on Unsplash

Seuraavat askeleet

Seuraava valmennustapaaminen syksyllä, ajankohta varmistuu myöhemmin

Tulevat teemat: tulevaisuustiedon lähteet ja arviointi sekä päätöksenteko

- ei ennakkovalmistautumista

Tulevaisuusvaliokunnan jäsenille jaetaan oma kappale teoksesta: *Tulevaisuudentutkimus tutuksi – Perusteita ja menetelmiä* (2022)

TURUN YLIOPISTO

Lähteitä ja lukemistoa

Tulevaisuusvaliokunnan jäsenille jaetaan oma kappale teoksesta:

Tulevaisuudentutkimus tutuksi – Perusteita ja menetelmiä (2022)
https://tulevaisuus.fi/oppikirja-2022/

- Lukemistosuosituksia:

  - Karjalainen, Joni: Tulevaisuuksien tekeminen kuuluu kaikille!
  https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022-karjalainen.pdf

  - Pouru-Mikkola, Laura: Tulevaisuudentutkimuksella on annettavaa kansallisen ennakoinnin kehittämiseen
  https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022-pouru-mikkola.pdf

  - Wilenius, Markku: Kuinka ajatella pitkälle ja leveälle? Transformatiivisen tulevaisuudentutkimuksen idea, haasteet ja mahdollisuudet
  https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022-wilenius.pdf

- Tulevaisuustietoisuus ja –lukutaito, tulevaisuustaidot ja tulevaisuusohjaus

  - Ahvenharju&Pouru-Mikkola: Tulevaisuustietoisuus ja tulevaisuuslukutaito – kuinka kohtaamme, kuvittelemme ja käytämme tulevaisuutta?
  https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022-ahvenharju-pouru-mikkola.pdf

TURUN YLIOPISTO

Tulevaisuustietoisuus - Lähteitä

- Ahvenharju, S. (2022). Futures Consciousness as a Human Anticipatory Capacity. Turun yliopisto, Annales E 90.
- Ahvenharju, S., Minkkinen, M. & Lalot, F. (2018). **The five dimensions of Futures Consciousness.** Futures, 104, 1–13.
- Lalot, F., Ahvenharju, S., Minkkinen, M. & Wensing, E. (2019). **Aware of the future? Development and validation of the Futures Consciousness Scale.** European Journal of Psychological Assessment.
- Ahvenharju, S., Lalot, F., Minkkinen, M., & Quiamzade, A. (2021). **Individual futures consciousness: Psychology behind the five-dimensional futures consciousness scale.** *Futures : The Journal of Policy, Planning and Futures Studies, 128*, 102708. doi:10.1016/j.futures.2021.102708
- Ahvenharju, S. (2021). **Acceptability of radical consumption policies – utilising futures consciousness to understand elite preferences**. *Futures : The Journal of Policy, Planning and Futures Studies,* doi:10.1016/j.futures.2021.102711
- Lalot, F., Abrams, D., Ahvenharju, S., & Minkkinen, M. (2021). **Being future-conscious during a global crisis: The protective effect of heightened futures consciousness in the COVID-19 pandemic.** *Personality and Individual Differences, 178*, 110862. doi:https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110862

futuresconsciousness.utu.fi

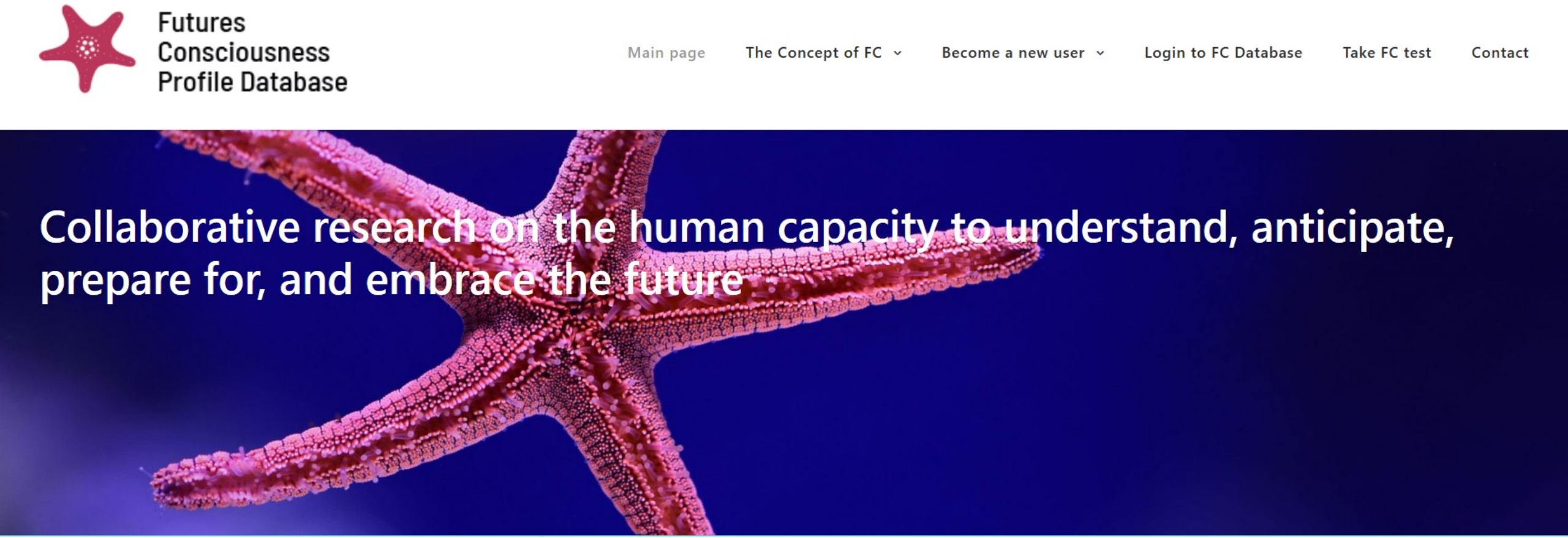

TURUN YLIOPISTO

Yhteystiedot

Johanna Ollila
tutkimuspäällikkö
johanna.ollila@utu.fi
p. 040 5200 222

www.tulevaisuusohjaus.fi

Tulevaisuuden tutkimuskeskus
Turun kauppakorkeakoulu
20014 Turun yliopisto

utu.fi/ffrc

”

Ihminen on paremmin valmistautunut myös yllättäviin muutoksiin, kun hän on miettinyt tulevaisuutta.”

– Leena Jokinen, koulutuspäällikkö




TURUN
YLIOPISTO